

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม
ในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี
The Application of Buddhist Principles to Promote Civil Society Participation
in the International Horticultural Expo in Udon Thani Province

พระมหาจิระศักดิ์ สิริภทโท (จิระสถิตย์)¹

ชาญชัย ฮวดศรี² และ สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2,3}

PhramahaJirasak Siribhaddo (Jirasathit)¹

Chanchai Huadsri² and Sutiphong Sawattha³

Mahachulalongkorn rajavidyalay University, Khon Kaen Campus^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: jirasak.bank6395@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภินิหารธรรมกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก และ 3) นำเสนอการประยุกต์หลักอภินิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.49 รองลงมาได้แก่ ด้านการตัดสินใจ และด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 2.47 และ 2.40 ตามลำดับ

* ได้รับบทความ: 10 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 20 เมษายน 2568; ตอบรับตีพิมพ์: 11 กันยายน 2568

2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก พบว่า หลักอปริหานิยธรรม มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก พบว่า คณะกรรมการจัดงานควรส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงาน โดยการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน สร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ลดความขัดแย้ง รักษาระเบียบและสร้างความเป็นธรรมให้ทุกฝ่าย

คำสำคัญ: หลักอปริหานิยธรรม; ภาคประชาสังคม; งานมหกรรมพืชสวนโลก

Abstract

The objectives of this study were: 1) to examine the level of civil society participation in the organization of the International Horticultural Expo in Udon Thani Province; 2) to analyze the relationship between the principles of Aparihaniyadhamma and civil society participation in the event; 3) to propose the application of Aparihaniyadhamma principles to enhance civil society participation in organizing the International Horticultural Expo in Udon Thani Province. This research employed a mixed-methods approach, consisting of: quantitative research: Data was collected using questionnaires administered to a sample group of 399 members of civil society in Udon Thani Municipality. Statistical analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient to test hypotheses. Qualitative research: In-depth interviews were conducted with 12 key informants, and data were analyzed using descriptive content analysis.

The research results were as follows:

1. The overall level of civil society participation in organizing the International Horticultural Expo in Udon Thani Province was low, with an average score of 2.45. When examined by specific aspects, operational participation had the highest average score (2.49), followed by decision-making participation (2.47) and public relations participation, which had the lowest average score (2.40), respectively.

2. Relationship between the principles of Aparihaniyadhamma and civil society participation in the International Horticultural Expo in Udon Thani Province: the study found that the seven principles of Aparihaniyadhamma had a statistically significant positive correlation with the promotion of civil society participation in organizing the International Horticultural Expo in Udon Thani Province at the 0.01 significance level. The correlation coefficient (r) was 0.88, indicating a strong positive relationship.

3. Application of Aparihaniyadhamma to promote civil society participation in the International Horticultural Expo: the study suggests that the event organizing committee should apply the Aparihaniyadhamma principles to encourage greater civil society participation in the event. This can be achieved by fostering mutual understanding, promoting shared responsibility, reducing conflicts, maintaining order, and ensuring fairness for all stakeholders. Additionally, it is essential to show respect for senior members, preserve cultural traditions, and maximize collective benefits for society.

Keywords: Aparihaniyadhamma; Civil Society; International Horticultural Expo

บทนำ

ภาคประชาสังคม (Civil Society) หมายถึง พื้นที่หรือส่วนหนึ่งของสังคมประชาชนเป็นผู้มีบทบาทหลักพื้นที่นี้แตกต่างจากภาครัฐ ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายและภาครัฐกิจเอกชนที่เน้นผลกำไร ภาคประชาสังคมประกอบไปด้วยองค์กรและกลุ่มต่าง ๆ เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ชมรม, มูลนิธิ, สหภาพแรงงาน, สมาคม, กลุ่มผู้บริโภค, สื่อมวลชน องค์กรเหล่านี้ล้วนก่อตั้งขึ้นโดยประชาชนด้วยความสมัครใจ มุ่งหวังเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมไม่แสวงหาผลกำไร และความสำคัญของภาคประชาสังคมคือการขับเคลื่อนพัฒนาชาติ เป็นพื้นที่ที่ประชาชนรวมพลัง ร่วมคิด ร่วมทำร่วมตรวจสอบ เพื่อขับเคลื่อนสังคมไปสู่ทิศทาง 4 ดี โดยมีบทบาทอันสำคัญของภาคประชาสังคม 1. ส่งเสริมประชาธิปไตย ภาคประชาสังคมเปรียบเสมือนเสาหลักของประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจของภาครัฐ ส่งเสริมความโปร่งใสและสร้างสังคมที่มีประชาชนเป็นเจ้าของ 2. พัฒนาสังคม: ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมในหลากหลายมิติ เช่น การศึกษาภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการศึกษา, พัฒนาหลักสูตร, ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กด้อยโอกาสสาธารณสุข: ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการรณรงค์ด้านสุขภาพให้ความรู้แก่ประชาชนสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการแพทย์, สิ่งแวดล้อม: ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการ

รณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมในการปกป้องสิทธิมนุษยชนส่งเสริมความเท่าเทียมต่อการเลือกปฏิบัติ

3.สร้างความสามัคคี: ภาคประชาสังคมช่วยสร้างความสามัคคีในสังคมโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคส่วนสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ลดความขัดแย้งและสร้างสังคมที่มีความปรองดอง

4. ตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ: ภาคประชาสังคมทำหน้าที่ตรวจสอบ และถ่วงดุลอำนาจของภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชนป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

5. ส่งเสริมความยุติธรรม: ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความยุติธรรมปกป้องสิทธิของประชาชนต่อการสู้กับการทุจริตและส่งเสริมธรรมาภิบาล (สุริยา สมะพงษ์) (2547)

มหกรรมพีชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี ยังมีปัญหาหลัก คือ การขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในกระบวนการวางแผนและจัดงาน ภาคประชาสังคมบางส่วนมีบทบาทในช่วงท้าย ๆ ของกระบวนการตัดสินใจ ขาดโอกาสเสนอแนะแนวคิดและข้อเสนอแนะในช่วงแรก ๆ กลไกการมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพยังไม่มีทำให้ภาคประชาสังคมบางส่วนไม่ทราบช่องทางการมีส่วนร่วม การขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในกระบวนการวางแผน และจัดงานแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของงานอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น การจัดงานอาจขาดประสิทธิภาพ เกิดปัญหาความล่าช้า การใช้งบประมาณ ไม่คุ้มค่างาน อาจไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อความพึงพอใจของประชาชน ประชาชนในท้องถิ่นอาจรู้สึกไม่พอใจกับงาน รู้สึกว่าไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของงาน ประชาชนอาจไม่เข้าใจเบื้องหลังการตัดสินใจต่าง ๆ ของภาครัฐ และภาคเอกชน ประชาชนอาจไม่ใช้ประโยชน์จากงานอย่างเต็มที่ และผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของงาน อาจถูกมองว่าเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ได้คำนึงถึงประชาชน งานอาจถูกมองว่าขาดความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้ งานอาจสูญเสียความน่าสนใจ และดึงดูดนักท่องเที่ยว การขาดการสื่อสารและการให้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอแก่ภาคประชาสังคมในท้องถิ่นบางส่วน ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับมหกรรมพีชสวนโลก ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับงาน กิจกรรม ผลประโยชน์ และผลกระทบ ช่องทางการและภาคเอกชนยังสื่อสารไม่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วน (รัฐบาลไทย, 2567)

ผู้วิจัยจึงได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาประยุกต์ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพีชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี แนวคิดในเชิงจริยธรรมของสังคมเข้ากับการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งในการประยุกต์ใช้ในภาคประชาสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้และนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพีชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบคลุม และลึกซึ้งเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ภาคประชาสังคมที่มีส่วนร่วมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี จำนวน 90,497 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน โดยดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากภาคประชาสังคมในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี หลักธรรมทางพุทธศาสนา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ (3) การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมตามหลัก อภิธานนิยธรรม 7 ได้แก่ 1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม 3) พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ

4) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ 5) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ 6) เคารพผู้อาวุโส และ 7) สงเคราะห์ผู้ยากไร้
แบบสอบถามในตอนๆที่ 2 และ 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า Likert Scale 5 ระดับ ตั้งแต่ “มากที่สุด”
ถึง “น้อยที่สุด”

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น

2. แจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างภาคประชาสังคม จำนวน 399 ฉบับ

3. ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4. นำข้อมูลที่สมบูรณ์มาลงรหัสและเตรียมวิเคราะห์ทางสถิติ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) และร้อยละ (%). ผลลัพธ์นำเสนอในรูปแบบ ตารางและคำอธิบายประกอบ เพื่อแปลผลเชิงตีความ
ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 12 รูป/คน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดงาน
มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี ได้แก่

1. นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านศาสนา
2. นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์
3. นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านประชาสังคม

การเลือกใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลักษณะเป็นคำถาม
ปลายเปิดจำนวน 9 ข้อ ครอบคลุมแนวคิดการประยุกต์หลักพุทธธรรมและการมีส่วนร่วมตามหลักการบริหาร
นิยธรรม 7

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
- คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00
- ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการสัมภาษณ์
2. นัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญและชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย
3. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเผชิญหน้า บันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูล
4. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) โดย

- ถอดเทปคำสัมภาษณ์และจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นหลัก
- วิเคราะห์และตีความร่วมกับบริบททางสังคม ศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- สรุปประเด็นสาระสำคัญและเชื่อมโยงผลกับข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์ข้อค้นพบร่วม

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับการปฏิบัติตามหลักอภิธานิธรรม 7 โดยภาพรวม

(n = 399)

ระดับการปฏิบัติตามหลักอภิธานิธรรม 7	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการหมั่นประชุมกันเนื่องนิยต์	2.41	1.28	น้อย
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม	2.56	1.19	ปานกลาง
3. ด้านการพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมที่พึงทำ	2.49	1.19	น้อย
4. ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้	2.46	1.20	น้อย
5. ด้านการไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้	2.50	1.20	น้อย
6. ด้านการเคารพนับถือผู้อาวุโส	2.65	1.19	ปานกลาง
7. ด้านการสงเคราะห์ผู้ยากไร้	2.68	1.18	ปานกลาง
ภาพรวม	2.54	1.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติตามหลักอภิธานิธรรมทั้ง 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =2.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการปฏิบัติตามหลักอภิธานิธรรมทั้ง 7 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 7. ด้านการสงเคราะห์ผู้ยากไร้

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.68$) รองลงมาคือ ข้อ 6. ด้านการเคารพนับถือผู้อาวุโส ($\bar{x} = 2.65$) ข้อ 2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม ($\bar{x} = 2.56$) ข้อ 5. ด้านการไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ($\bar{x} = 2.50$) ข้อ 3. ด้านการพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมที่พึงทำ ($\bar{x} = 2.49$) และข้อ 4. ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้ ($\bar{x} = 2.46$) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักจริยธรรมกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

(n = 399)

ระดับส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ	2.47	1.18	น้อย
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.49	1.19	น้อย
3. ด้านการมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์	2.40	1.16	น้อย
ภาพรวม	2.45	1.18	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.49$) รองลงมา คือ ข้อ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ($\bar{x} = 2.47$) และข้อ 3. ด้านการมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 2.40$) ตามลำดับ

3. การประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี

(n = 399)

ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-value
หลักการบริหารนิยธรรม 7	399	0.88	0.00**
ด้านการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	399	0.73	0.00**
ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม	399	0.79	0.00**
ด้านการพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมที่พึงทำ	399	0.83	0.00**
ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้	399	0.82	0.00**
ด้านการไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้	399	0.78	0.00**
ด้านการเคารพนับถือผู้อาวุโส	399	0.72	0.00**
ด้านการสงเคราะห์ผู้ยากไร้	399	0.79	0.00**

** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.88 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) การประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี พบว่า คณะกรรมการจัดงานควรนำหลักการบริหารนิยธรรมไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงาน โดยการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน สร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ลดความขัดแย้ง รักษาระเบียบและสร้างความเป็นธรรมให้ทุกฝ่าย เคารพผู้อาวุโส รักษาวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลในครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อยทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาคประชาสังคมอาจไม่ได้รับข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับแผนงานหรือรายละเอียดของงาน ทำให้ไม่ทราบว่าจะเข้าร่วมได้อย่างไรรวมถึงขาดช่องทางในการมีส่วนร่วมหากไม่มีการสร้างช่องทางหรือโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาท เช่น การจัดเวทีแสดงความคิดเห็น การทำแบบสำรวจ หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น ก็จะทำให้การมีส่วนร่วมน้อยลงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมเข้าใจถึงความสำคัญของงานมหกรรมพืชสวนโลกหรือบทบาทที่พวกเขาสามารถทำได้ ซึ่งเกิดจากการขาดการสร้างความตระหนักรู้จากภาครัฐและผู้จัดงาน หากไม่มีเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และผู้จัดงาน การประสานงานและการสื่อสารก็จะเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้การดึงภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมลดลง ทำให้ระดับการการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา ยอดศิริย (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในชุมชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีในการปกครองตนเองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ หรือให้โอกาสร่วมตัดสินใจ เนื่องประชาชนเข้าใจสิทธิ การเมืองภาคพลเมือง การตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมเพื่อสาธารณะเพื่อชุมชน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรมน จันรอง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้รับทราบ ข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่เห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส เนื้อหาข่าวสารที่ประชาชน ได้รับหรือสนใจเป็นประโยชน์กับสื่อที่ออกมาเสนอข่าวทางการเมืองมีความน่าเชื่อถือได้รับข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์วิทยุ เว็บไซต์ หนังสือวารสารและหนังสือพิมพ์และมีความสนใจใน ข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี เป็นรายด้านสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าภาคประชาสังคมขาดช่องทางในการสื่อสารและข้อมูล ไม่ได้รับข้อมูลหรือไม่มีช่องทางการสื่อสารที่เพียงพอ ทำให้การเข้าถึงการตัดสินใจมีจำกัด ภาคประชาสังคมไม่มีเวทีการประชุมหรือการจัดการให้ภาคประชาชนมีบทบาทในการพิจารณาและแสดงความคิดเห็น กระบวนการตัดสินใจเน้นการตัดสินใจจากภาครัฐหรือผู้จัดงาน โดยไม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นจากประชาชนก็จะน้อยลง หากประชาชนรู้สึกรู้ว่าความคิดเห็นของพวกเขาจะไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจหรือไม่ถูกนำไปใช้ อาจทำให้เกิดการลดลงของความสนใจในการมีส่วนร่วม จึงทำให้ระดับการตัดสินใจของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สิทธิฉันทน์ วารุณสหรัชน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อบต.ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความต้องการในท้องถิ่นอาจเป็นตัวแทนของหมู่บ้านซึ่ง ท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและการบริหารท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทยา ศรีพันธุ์บุตร (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำไฮ อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือก โครงการเพื่อนำเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องการให้ข้อมูล เสนอความคิดเห็น แจ้งปัญหาความต้องการ สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ขาดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจากฝ่ายจัดงานที่จะแจ้งข้อมูลหรือเชิญชวนภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานประชาชนอาจไม่ทราบถึงบทบาทที่พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมได้ หรือไม่ได้รับข้อมูลเพียงพอว่าตนเองจะเข้ามาช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานได้อย่างไรอีกทั้งการเข้าร่วมดำเนินงานต้องใช้ทรัพยากร เช่น เวลา แรงงาน หรือเงินทุน ซึ่งหากไม่มีการสนับสนุนเพียงพอ

ภาคประชาสังคมก็อาจไม่สามารถเข้าร่วมได้เต็มที่หากบทบาทหน้าที่ที่ภาคประชาสังคมจะต้องทำไม่ถูกระบุอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมก็อาจลดลง เพราะผู้คนอาจไม่แน่ใจว่าควรเข้าร่วมในขั้นตอนใด และมีความสำคัญอย่างไร ถ้าหากโครงสร้างหรือระบบการดำเนินงานมุ่งเน้นที่ภาครัฐหรือองค์กรหลักโดยไม่เอื้อต่อการเปิดรับคนจากภาคประชาสังคม จึงทำให้จำกัดโอกาสในการเข้าร่วมในการดำเนินงาน จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับรัฐกุล เสนารา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุม โรคโควิด 19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ได้มีการปฏิบัติตาม มาตรการควบคุมโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและส่วนของ สังคมส่วนรวม รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโรคโควิด-19 ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

3) ด้านการมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก ขาดความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์ในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พระสุชาติ สุชาติ (สวน) (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี มีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2562 ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประชาสัมพันธ์ การเลือกตั้งโดยการให้บุคลากรลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ มีการจัดรถลงพื้นที่ออกประชาสัมพันธ์ บุคลากรมีการช่วยหน่วยงานประชาสัมพันธ์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการช่วยหน่วยงานลงพื้นที่รณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการให้ตรวจสอบสิทธิ์ก่อนวันเลือกตั้ง ให้พิจารณาผู้รับสมัครเลือกตั้งที่มีคุณสมบัติมีผลงานให้เห็น มีความประพฤติเป็นแบบอย่าง

4) ด้านการปฏิบัติตามหลักอภิธานิธรรม 7 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี ตามหลักอภิธานิธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการส่งเสริม และรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามการเคารพสิทธิซึ่งกันและกันของสังคมการเชื่อฟังและยอมรับจารีตประเพณีที่ชุมชนร่วมกันบัญญัติขึ้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพล บุญเลิศ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลสิริราช อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า ผลวิเคราะห์หลักอภิธานิธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสะท้อนให้เห็นว่า สังคมท้องถิ่นมีรากฐานที่ดีในการยึดหลักธรรมและคุณธรรมในการดำเนินชีวิตและการเมือง แต่ยังจำเป็นต้องส่งเสริมในเชิงโครงสร้าง เช่น การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น การเสริมสร้างศรัทธาต่อผู้นำ และการสร้างความเข้าใจในบทบาทของตนเองในกระบวนการประชาธิปไตยท้องถิ่น

5) หลักการบริหารนิยธรรม 7 จากการวิเคราะห์พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการจัดงาน มหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.88 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะภาคประชาสังคมขาดการสนับสนุนหรือการดำเนินการที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกด้าน ภาคประชาสังคมขาดการประชุมหรือการปรึกษาหารือร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการประชุมหรือจัดเวทีให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ ได้มาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะทำให้ประชาชนรู้สึกว่ามีบทบาทในงานนี้ และทำให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมลดลงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพล บุญเลิศ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลสิริราช อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง" ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรม กับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลสิริราช อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง โดย ภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .736^{**}$) ทำให้ทราบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักการบริหารนิยธรรม มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลสิริราช อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน องค์กรท้องถิ่น และเครือข่ายภาคี ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล

1.2 จัดให้มีกิจกรรมหรือเวทีประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง โปร่งใส และเข้าถึงได้ เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

1.3 พัฒนานโยบายด้านการสื่อสารสาธารณะ ที่เน้นการมีส่วนร่วมแบบสองทาง (Two-way Communication) เพื่อให้ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และสะท้อนความต้องการของชุมชนได้โดยตรง

1.4 จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาคประชาสังคม (Civil Society Committee) โดยมีตัวแทนจากประชาชน องค์กรท้องถิ่น ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ และนำ “หลักการบริหารนิยธรรม 7” มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบคุณธรรมในการบริหาร เช่น การประชุมอย่างสม่ำเสมอ การเคารพความคิดเห็น และการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสังคมที่สงบสุข โปร่งใส และยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในระดับปฏิบัติการ โดยเฉพาะการส่งเสริมการประยุกต์หลักพุทธธรรมในองค์กรภาคประชาสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดงาน เพื่อให้เกิดแบบอย่างของการบริหารจัดการงานสาธารณะด้วยหลักธรรม

2.2 ส่งเสริมให้คณะกรรมการจัดงานและหน่วยงานท้องถิ่นปฏิบัติตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 อย่างเป็นระบบ เช่น การจัดประชุมร่วมกันเป็นประจำ การเคารพมติส่วนรวม การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ และการสร้างความสามัคคีในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีความยั่งยืนต่อชุมชน

2.3 เพิ่มบทบาทของภาคประชาสังคมในด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประชาสัมพันธ์ โดยจัดให้มี “คณะทำงานร่วม” หรือ “ศูนย์ประสานภาคประชาชน” เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอแผนกิจกรรมของตนเอง และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับงานมหกรรมพืชสวนโลกอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

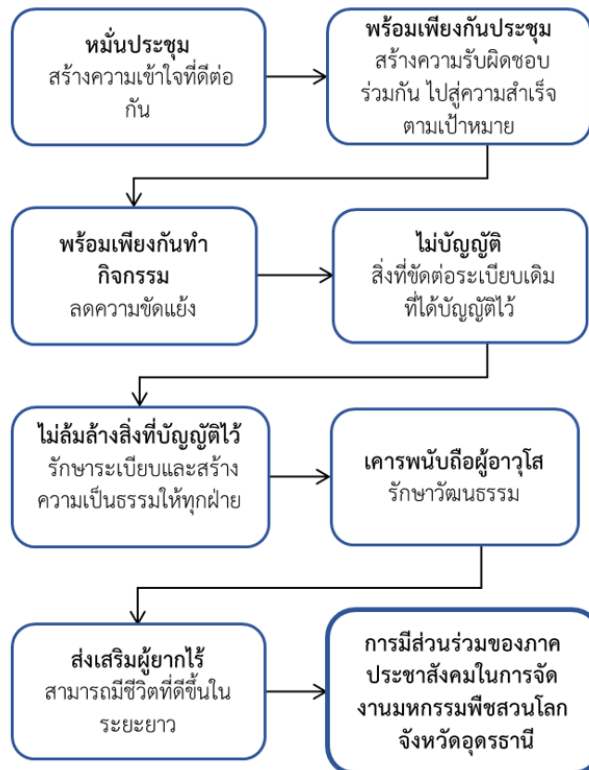
3.1 ควรขยายการวิจัยไปยังจังหวัดอื่น ๆ ที่จัดกิจกรรมลักษณะเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และศึกษาความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและบริบทท้องถิ่น

3.2 ควรดำเนินการ วิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อสร้าง “รูปแบบหรือโมเดลการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมบนฐานพุทธธรรม” ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับจังหวัดหรือระดับชาติ

3.3 ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับ หน่วยงานภาคีเครือข่ายทางศาสนา การศึกษา และชุมชนท้องถิ่น เพื่อขยายผลสู่การพัฒนากระบวนการบริหารงานสาธารณะเชิงพุทธอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- จตุพล บุญเลิศ. (2566). การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลสิริราช อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นันทยา ศรีพันธุ์บุตร. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุริยา สมะพงษ์. (2547). บทบาทของภาคประชาสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัฐบาลไทย. (18 พฤษภาคม 2567). บทความความก้าวหน้าของประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า: การมีส่วนร่วมของประชาชน.
- โสภณ ยอดศิริชัย. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสยาม.
- วัชรมน จันรอง. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สิทธิ์ธัญญ์ วารุณสหรัชน. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐกุล เสนารา. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุมโรคโควิด-19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุชาติ สุชาติ (สวน). (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมชาย วุฒิพิมลวิทยา. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี 2558. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง). วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระณัฐกร ญาณโร (หงษ์สามสิบเก้า). (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพิเชษฐ ธรรมธโร (เสริมศักดิ์). (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาสังคมในการปกครองท้องถิ่นในอำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระกัณตณ สิริธมโม (ศรีขอ). (2566). วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นกับพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสถิตย์ สิริวณฺโณ (คำสอนหัน). (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมเมืองในเทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). Tokyo: Harper International Education.